

peilillä

peilaten

ELÄMÄNTAPATUTKIMUKSET ovat aihepiiri, joka varmaan kiinnostaa tiedotustutkijoitakin. Mikäpä olisikaan mukavampi tapa päästä kansalaisten olohuoneisiin hieman kurkistelemaan, minkälaisiin arkipäivän prosesseihin vaikkapa television katselu kietoutuu. Kuluvana vuonna tällaiseen "tirkistelyyn" on tarjoutunut hyviä tilaisuuksia sillä vuosi on ollut kotimaisen elämäntapatutkimuksen sadonkorjuukautta. Antti Kasvion väitöskirja *Teollisuusustyö ja elämäntapa* (Acta Universitatis Tamperensis ser. A vol. 134, 1982) selvittää ammattityöläisten elämäntavan kehityspiirteitä kahdessa teollisuuskaupungissa. Matti Kortteisen lisensiaattityö *Lähiö*. *Tutkimus elämäntapojen muutoksesta* (Otava 1982) puolestaan kirjaa elämäntapojen mullistumista pääkaupunkiseudun lähiössä. Molemmat kirjat vahvistavat jo klišeeksi muodostuneen yleiskuvan: privatisoitunutta kotikeskeistä vapaa-aikaa hallitsevat pitkälti joukkotiedotusvälineet. Kortteisen kirja antaa viitteitä siitä, miksi näin käy. Muun muassa se havainnollistaa mainiosti ideaalityyppiensä Laren ja Liisan elämäntilanteesta käsin television roolia arkipäivän paineiden purkajana ja samalla uusien ristiriitosten aiheuttajana. Kasvio on otteeltaan traditio-naalisempi mutta tarjoaa kyllä runsaasti kiinnostavia tietoja. Niinpä joka toisessa Kasvion tutkimien hyvinvoivien työläisten - valtaosaltaan perheellistä väkeä - kodeista on väritelevisio. As-

tianpesukone sen sijaan on vain neljässä prosentissa talouksista. Kasvio on duunareittensa kulumalleja kohtaan empaattinen: "...väritelevisiotakaan tuskin on aiheellista pitää minään yleisyystavarana kun otetaan huomioon se sija, mikä televisiolla on tutkittavien työntekijöiden ja heidän perheidensä vapaa-ajan käytössä." *Tiedotustutkimus* sen sijaan haluaa osoittaa empatiaa duunareitten vaimoille (joista valtaosa käy itsekin palkkatyössä) kohtaan ja toivoo astianpesukoneen muodostuvan reproduktiovälttämättömyydeksi yhtä joutuisasti kuin väritelevisiosta sellainen näköjään tuli.

☆☆☆

TIEDOTUSTUTKIMUS-LEHDEN agentti on muistanut toimitusta ystävällisellä kirjeellä Texasista. Sikääläisessä Austinin yliopistossa on tiedotusopin opetus ja tutkimus aivan eri tasolla kuin meidän raukoilla rajoillamme. Tästä on helppo vakuuttua, riittää kun katselee sikäläistä graduaiheidien listaa. Kas tässä kaksi esimerkkiä: "Some Effects of Threat Appeal in Messages About Grizzly Bears in National Parks" ja "The Relationship Between Perception of Food Label Information and Demographic Behavior". Milloinkahan meillä päästään yhtä pitkälle?

☆☆☆

MARKKINOINNIN AMMATTILEHDESSÄ nimeltä *Mark* kertoo Mari Raulo, tutkimus- ja mediajohtaja muuten, kaapeli-tv-kanavien runsaudesta kaiken runsauden ihmemaassa Yhdysvalloissa. Suurimmat kaapelikanavat lähettävät vaihtelevan sisältöistä ohjelmaa, Raulo kertoo ja jatkaa:

"Mediaostajan kannalta kuvaava esimerkki oli atlantalaisen yhteystoimistomme Burton & Campbellin mediaosastolta peräisin: Heillä oli valittavanaan ruoka-asiakkaalleen yhden viikon aikana kuuden kaapelikanavan ohjelmista 53 sellaista, jotka käsittelivät ruoanlaittoa. Ajan tasalla pysyäkseen toimiston mediajohtajalla oli kotonaan 6 televisiota!"

Mikähän on suomalaisten mediajohtajien ennätys? Entä tiedotustutkijoiden? Eikö *Mark* voisi

selvittää asiaa tai julistaa sitä koskevan kilpailun? *Tiedotustutkimus*-lehti ei sitä tee, koska toimitus häpeää tieteenharjoittajien köyhyyttä ja heidän elämäntapansa epämodernisuutta.

☆☆☆

HYS, HYS! sanoi joukko prominentteja suomalaisia (K.A. Fagerholmista aina G.H.v. Wrightiin asti), kun Kekkonen sairaseläkkeelle joutui ja toimittajat pyrki kirjoittamaan juttuja ex-presidentistä ynnä myötäjuoksijoista. "Vetoamme...inhimillisyyteen ja harkintaan tasavaltamme kunnioitetun entisen presidentin henkilöön kohdistuvassa arvostelussa, vetoamuksen allekirjoittajat sanovat", sanoo Helsingin Sanomat 8.12.82 otsikolla "Vetoamus haluaa säästää UKK:n asiattomuksilta". - Mutta HYS, HYS! karjaisee Helsingin Sanomat vetoajille: "...vetoamuksesta tehdään taitamattomasti bumerangi, joka kääntyy esittäjiään vastaan. ...Aihe ei ole kirjaroviott mieleen palauttavan elämöinnin väärä. Ainut oikea tapa olisi ollut vaikeneminen". (HS, pääkirjoitus, 8.12.82.)

Hyshys-tauti on vallannut tasavallan julkisen terävän pään, kreikankieliseltä nimeltään *hysteria*,

☆☆☆

KUN KERRAN ISRAELIN suurlähettiläsikin on julkisuudessa todennut meikäläisen julkisuuden syrjivän Israelia ja antavan siitä kohtuuttoman kielteisen kuvan, haluaa *Tiedotustutkimus* kerrankin

tehdä tosiasioille oikeutta ja heijastaa niitä vääristymättömällä peilillä. Terveisiä vaan *Israel Military Industries*ilta teille kaikille leikki- ja urheilumielisille:

"POMMEJA JOTKA TODELLA TEKEVÄT MITÄ POMMIEN KUULUU TEHDÄ.

ME VALMISTAMME VAIN TALLAISIA POMMEJA.

Valmistamme ilmapommeja Israelin Ilmavoimille ja yli 20:n muun vapaan maailman maan ilmavoimille. Tuotevalikoimassamme on 130, 250, 360 ja 450 kg:n yleispommeja, täytteenä TNT:tä, Tritonalia, H-6:tta ja muita räjähteitä. Kaikkiin pommeihin kuuluu joko sähköinen, mekaaninen tai läheisyysherkkyssytytin.

Tuotteemme ovat matalan ilmastuksen pommeja, jotka on suunniteltu ulkopuoliseen kuljetukseen korkean suoritusasteen yli- ja aliaäännopeuden lentokoneissa. Pommit soveltuvat korkean ilmastuksen sivuvakaajarakenteisiin juuri sen mukaan, mitkä ovat Teidän operatiiviset tarpeenne. Kaikki pommit on varustettu 14 tuuman väleille sovitteilla NATO:n standardipurustimilla.

Harjoittelua ja koulutusta varten valmistamme myös paukkupommeja, savupommeja ja vesitäytteisiä pommeja paukkulisävaikutuksella.

Ottakaa yhteyttä, kun ryhdytte seuraavan kerran suunnittelemaan ilmavoimienne aseistuksen kohenusohjelmaa: toimitamme mielihyvin kaiken tarvitsemanne informaation koko pommivalikoimastamme ja oheisvälineistöstä."

Siitä sitten vaan pommittamaan - lisätietoja saa osoitteesta P.O.B. 1044, Ramat Hasharon 47100, Israel; puh. (03)489222, telex 33719.

☆☆☆

TUON KIRJOITETTUAAMME Israelin valtion ja Kristillisen Liiton liiton suuremmaksi kirkastamiseksi saimme viestin Meidän Herramme puolelta tätä universumia: "Älä tapa" (ks. *Pyhä raamattu*. Pieksämäki, Suomen kirkon sisälähetysseura, 1968, s. 82).